

[Hans Nielsen.]

stor Del af Bankerne, i Særdeleshed Landmandsbanken, laa inde med meget store skjulte Reserver, som først benyttedes til Afskrivning. Desuden er i en Aarrække en stor Del af Bankernes Driftsoverskud medgaaet til Afskrivninger, saaledes at vi vel nok kommer op paa omtrent 1 000 Mill. Kr., der er afskrevet og tabt som Følge af Bankkrak. Jeg skal ikke fortæbe mig yderligere heri, men kun fremhæve, at det forekommer mig, at disse skrækkelige Tab, som Samfundet har lidt ved disse Sammenbrud, burde have bevirket, at man for længst havde gennemført en ny og noget strengere Banklov end den, vi fik gennemført i 1919. Det har imidlertid ikke været muligt at gennemføre en saadan ny Banklov. Skylden derfor falder ikke paa det Parti, jeg tilhører, idet vi stadig har været baade energiske og villige til at gennemføre en ny Ordning. I 1925—26 lykkedes det ogsaa Ministeriet Stauning at fremsætte Forslag til en Bankordning, hvorom der opnaaedes Enighed mellem saa at sige alle Partier i dette høje Ting, i alle Tilfælde blev Lovforslaget enstemmigt vedtaget her og oversendt til det andet høje Ting. Det gik imidlertid med dette Lovforslag som med adskillige andre, der vedtages her, at Landstinget lod det ligge, og der kom ikke noget ud af det. Da Ministeriet Madsen-Mygdal kom til, havde man det Indtryk, at Regeringen ikke satte nogen større Kraft ind paa at gennemføre en ny Banklov. Man nedsatte i Stedet derfor paa ny en Kommission til Undersøgelse af Spørgsmaalet. Denne Kommission har nu virket, og under den nuværende højtærede Handelsministers afsluttende energiske Ledelse er det i alt væsentligt lykkedes at opnaa Enighed om det Lovforslag, der nu ligger paa Tingets Bord. Jeg haaber derfor, at det denne Gang skal lykkes at gennemføre en Banklov, idet den Modstand, vi har haft i Kommissionen, efter min Formening ikke er af en saadan Art, at den lader formode, at noget af dette høje Tings Partier vil modsætte sig Lovforslagets Gennemførelse.

Det foreliggende Forslag er jo et Resultat af meget store Indrømmelser fra forskellige Sider. Allerede det Forslag, som blev vedtaget her i Tinget 1925—26, bar i høj Grad Kompromissets Kendetegn, og vi har ogsaa fra vor Side maattet gøre betydelige Indrømmelser. Nu er der paa ny gjort Indrømmelser — jeg kan sige fra begge Sider —, idet der i det foreliggende Forslag findes skærpende Bestemmelser i Forhold

til Forslaget af 1925—26, men ogsaa andre Bestemmelser, hvor man er faret ret lempeligt frem.

Det første i dette Forslag, jeg maa gøre en Bemærkning til, er, at Andelskasserne og Laanekasserne er holdt udenfor Forslaget. Der var allerede i Folketingsudvalget 1924—25 og 1925—26 mange Forhandlinger om disse Andelskasser, og jeg kan kun optage det som en Forringelse af vor Kontrol med Pengeinstitutterne her i Landet, at Lovforslaget ikke omfatter disse Andelskasser.

Af de Bilag, der ledsager Lovforslaget her, vil man se, at der foreligger Oplysninger for 67 af disse Andelskassers Vedkommende. De har en Balance paa 14½ Mill. Kr., men hvis man ser nærmere paa deres Status, viser det sig, at deres Egenkapital kun er 600 000 Kr. mod et Indlaan paa 11 900 000 Kr., en Bank- og Sparekasssegæld paa 1 700 000 Kr. og andre Forpligtelser paa ca. 100 000 Kr. Egenkapitalen i Forhold til Gældsforpligtelserne er altsaa kun 4 à 5 pCt., en meget ringe Egenkapital.

Nu er det jo saaledes, at de aktive Medlemmer af disse Andelskasser er solidarisk ansvarlige for disse 14½ Mill. Kr., men man kender jo slet ikke noget til Værdien af denne solidariske Hæftelse, idet de, der er solidarisk ansvarlige i disse Laanekasser, meget godt kan være solidarisk ansvarlige i mange andre Foretagender. Man kender slet ikke noget til deres Formueforhold, og jeg er tilbøjelig til at tro, at de senere Aars Udvikling paa Andelsvæsenets Omraade har ført med sig, at hvor det kan lade sig gøre i Brugsforeninger og andre Steder, glider de velhavende Folk ud af disse Andelsvirksomheder som solidarisk ansvarlige, fordi de ved, at i Tilfælde af Krak kan man slaa ned paa dem og lade dem betale ikke alene for sig selv, men ogsaa for dem, som ingenting har at betale med. Som Følge deraf forekommer det mig, at en Lovgivning for disse Kassers Vedkommende er i høj Grad ønskelig og nødvendig, men det er jo muligt, at det vil være rigtigt at vedtage en særlig Lov herom.

Om Andelsselskaber med Indlaan findes det oplyst, at man har 6 Selskaber, som har en indestaaende Indlaanskapital paa 11½ Mill. Kr., hvoraf et enkelt Selskab alene har de 9 Millioner. Det kan ikke være vanskeligt at se, selv om det ikke staar anført her i Bemærkningerne til Forslaget, at dette Selskab med de 9 Millioner maa være Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger. Der findes ikke i Oplysningerne noget, der fortæller, at der er nogen Egenkapital overfor disse Indlaansmidler